

FÖR SAMTLIGA OMRÅDEN GÄLLER FÖLJANDE

ALLMÄNT

Ur miljöbalkens tredje kapitel:

Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön...

Områden som är av riksintresse för naturvården, kulturmiljövården eller friluftslivet skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket. (MB 3:6)

UNDERHÅLL

Ur plan- och bygglagens tredje kapitel:

Underhållet skall anpassas till byggnadens värde från historisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt samt till omgivningens karaktär. Byggnader, som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt eller som ingår i ettbebyggelseområde av denna karaktär, skall underhållas så att deras särart bevaras. (PBL 3:13)

Detta innebär att stor vikt skall läggas vid:

- att byggnaders ursprungliga exteriör inte förändras genom exempelvis byte av fasadmateriäl, fönster, takmaterial eller färgtyp och kulör.
- att underhållet sker varsamt med traditionella material och metoder.
- att försöka rätta till kulturhistoriskt och miljömässigt olämpliga förändringar som skett under senare tid.
- att försöka bevara de ursprungliga materialen som med sin ålder och patina på ett oersättligt vis berättar om byggnadernas historia, äldre hantverksskicklighet, materialkvalitet och byggnadsteknik.

OM- OCH TILLBYGGNADER

Ur plan- och bygglagens tredje kapitel:

Ändringar av en byggnad skall utföras varsamt så att byggnadens karaktärsdrag beaktas och dess byggnadstekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden tas tillvara. (PBL 3:10)

Byggnader, som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt eller som ingår i ett bebyggelseområde av denna karaktär, får inte förvanskas. (PBL 3:12)

Detta innebär att stor vikt skall läggas vid:

- att en eventuell tillbyggnad eller andra nytillskott som fönster, dörrar och burspråk anpassas till den befintliga byggnaden både när det gäller utformning, placering och materialval.

TOMTER

Ur plan- och bygglagens tredje kapitel:

Tomter som tas i anspråk för bebyggelse skall anordnas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden och till natur och kulturvärdena på platsen. (PBL 3:15)

Vid sådan ändring av en byggnad för vilken bygganmälan krävs skall tomten anordnas så att den uppfyller kraven i § 15 i den utsträckning som efter omständigheterna kan krävas med hänsyn till kostnaderna för arbetet och tomtens särskilda egenskaper. (PBL 3:16)

Detta innebär att stor vikt skall läggas vid:

- att tomterna inte förändras genom stora anläggningsarbeten, som plansprängningar och utfyllnader för exempelvis parkeringsplatser.
- att den traditionella växtligheten samt exempelvis staket, grindar och belysning bevaras och att eventuella nytillskott underordnar sig den befintliga miljön.

NYTILLKOMMANDE BEBYGGELSE

Uppförande av nya hus inom de områden som utpekats som kulturhistoriskt värdefulla kan endast bli aktuellt i undantagsfall. Nybyggnad kan medges om en villa skulle bli totalförstörd, till exempel på grund av brand. Uppförande av mindre uthus och garage kan i vissa fall godkännas.

Ur plan- och bygglagens tredje kapitel:

Byggnader skall placeras och utformas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- eller landskapsbilden och till natur- och kulturvärdena på platsen. Byggnader skall ha en yttre form och färg, som är estetiskt tilltalande, lämplig för byggnaderna som sådana och som ger en god helhetsverkan. (PBL 3:1)

Tomter som tas i anspråk för bebyggelse skall anordnas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- eller landskapsbilden och till natur och kulturvärdena på platsen. (PBL 3:15)

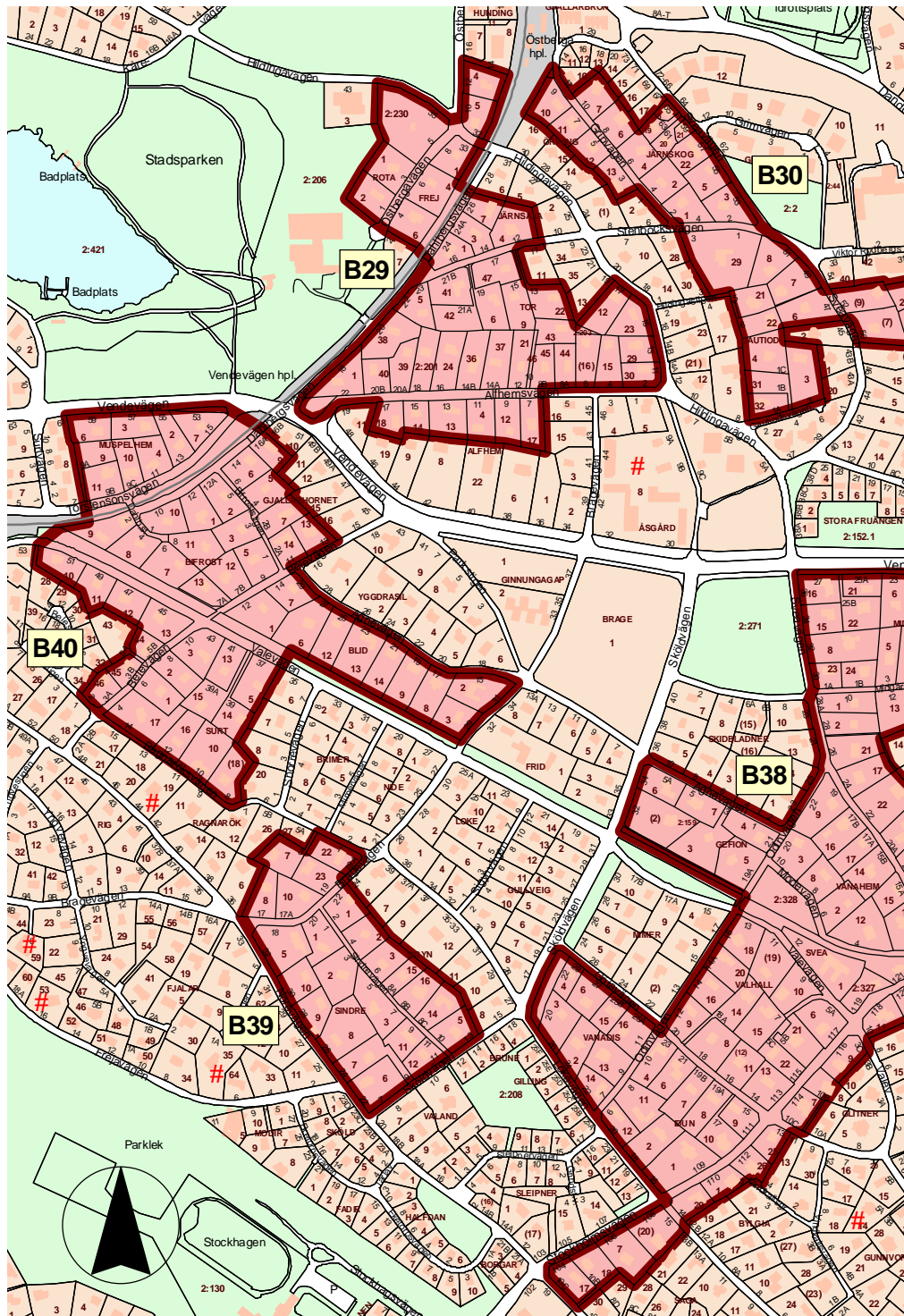
Detta innebär att stor vikt skall läggas vid:

- att husen placeras i förhållande till gatan på samma sätt som intilliggande byggnader.
- att en eventuell ny villabyggnad anpassas till områdets karaktär och ges likartade proportioner som omgivande villor.
- att eventuella garage eller uthus placeras så att de ej dominerar i förhållande till gatumiljön eller tomtens huvudbyggnad, samt i övrigt anpassas till närmiljöns material, form och färg.

Plan och bygglagens paragrafer gäller generellt för alla områden och enstaka byggnader.

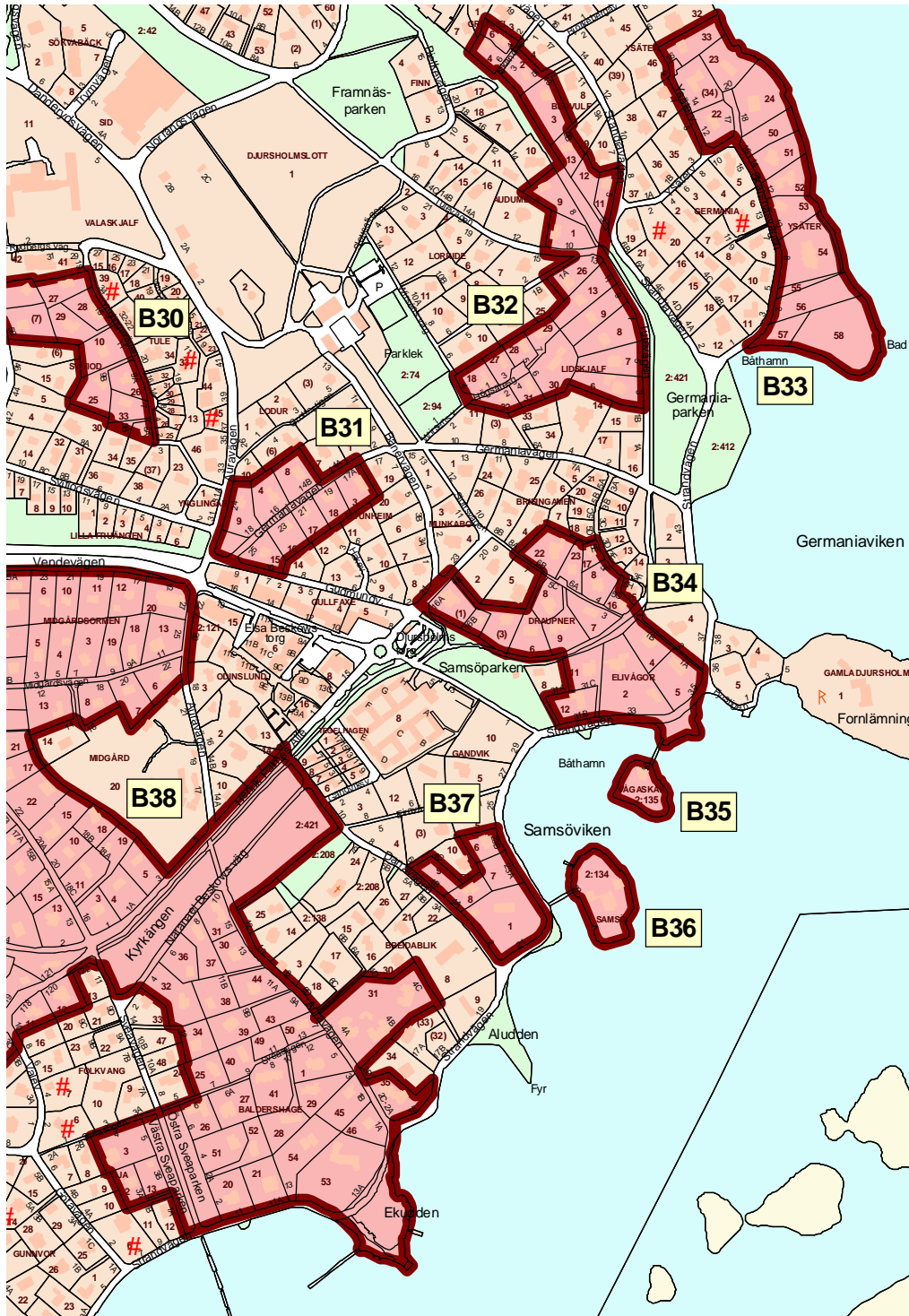
B29-B40 DJURSHOLM

Områdena motsvaras i stort sett av Kulturminnesvårdsprogrammets helhetsmiljö 30, Djursholm, (se KMVP sidan 80 ff.) med undantag för de delar som i denna skrift behandlas under egna rubriker.

Bevarandeområde

Enstaka objekt

MOTIV FÖR BEVARANDE

Områdena omfattar en rad utspridda kvarter med förhållandevis välbevarad bebyggelse som väl speglar Djursholms bebyggelsekaraktär. Miljön har en typisk blandning av hus från tiden kring sekelskiftet fram till idag.

BESKRIVNING AV OMRÅDENA

Inom dessa utspridda områden finns en rad olika arkitekturstilar representerade, från de äldsta husen före sekelskiftet via nationalromantik, jugend, 1920-talsklassicism och funkis fram till senare årtiondens villor. I sänkan där banvallen löper ligger tomterna på plan mark. I övrigt är områdena mer eller mindre kuperade. Växtligheten varierar mellan trädgårdstomter i de lägre partierna till ren naturmark med berg i dagen och tallar i de högsta delarna. Även gatunätet varierar från raka regelbundna vägar till slingrande stigar. Gemensamt är den följsamma anpassningen till de topografiska förutsättningarna. Inga stora markarbeten har skett utan vägar, tomter och hus har smugits in i miljön.

De äldre husen ligger oftast på stora tomter, väl avskilda från varandra och från gatorna. Senare byggda villor är ofta mindre och ligger på förhållandevis små tomter. Husen varierar i storlek, från små villor i en våning med inredd vind, till stora hus med två våningar och inredd vind. Utformningen varierar beroende på byggnadstiden. Allt från rikt utsmyckade nationalromantiska villor och jugendvillor till strama funkishus finns. Husen är ofta individualistiskt utformade och många villor är arkitektritade. Grunderna är byggda av kvaderhuggen sten eller gjutna i betong. Fasaderna är putsade eller klädda med träpanel, främst locklist eller spontad panel. Flera hus har fasadmateriell som antingen kombinerar puts och träpanel eller två typer av trämaterial. Färgsättningen är oftast traditionell med ljus puts, ljus oljefärg eller rödfärg. Takformerna varierar. Topptak, liksom brutna och obrutna sadeltak förekommer. Många tak har även valmade gavelspetsar. Taken täcks oftast med tvåkupigt rött lertegel men även enkupigt tegel och falsad slätplåt förekommer.

Midgårdsormen 8, Sveavägen 32

GÄLLANDE BESTÄMMELSER

Områdena betraktas som särskilt värdefulla ur kulturhistorisk synpunkt. Detta innebär att § 12 i plan- och bygglagens tredje kapitel gäller.

Områdena berörs sammanlagt av ett 30-tal olika detaljplaner från tiden 1937-1999.

För Ysäter 54 finns Q-bestämmelser i detaljplanerna. Idun 11, Odinsvägen 8 (Villa Snellman) är byggnadsminne.

BEVARANDE

OMRÅDENA I SIN HELHET

För att områdenas kulturhistoriska värden skall bevaras, är det vid underhåll, om- och tillbyggnader, nybyggnader eller andra arbeten, av stor vikt att hänsyn tas till områdenas karaktär. Denna kan sammanfattas i följande punkter:

Tomternas utformning och husens placering

- Hus och trädgårdar är följsamt anlagda efter tomternas topografi, utan större plan-sprängningar eller planutfyllnader.
- Bostadshusen är ofta centralt placerade på tomterna.
- Tomterna avgränsas med enkla staket eller lövhäckar.
- Växtligheten är traditionell med fruktträd och buskar. I de kargare delarna växer tallar.

Husens storlek, höjd och karaktär

- Boningshusen varierar i storlek och är uppförda i en eller två våningar med inredd vind.
- Husens utformning är ofta individuell och varierar med byggnadstiden.
- Taken är enkla eller mångformiga beroende på byggnadstiden.

Material och färg

- Fasadernas ytmaterial är puts eller träpanel.
- Färgsättningen är oftast traditionell med ljus puts och ljusa oljefärger och i vissa fall rödfärg.
- Grunderna är av huggen natursten eller betong.
- Taktäckningen består av tvåkupigt rött lertegel och ibland av enkupigt tegel eller slätplåt.

Övrigt

- Uthus och garage ansluter vad gäller placering, form och färg till tomtens övriga bebyggelse.

Om ett bebyggelseärende innebär ett hot mot ett områdes särdrag bör gällande detaljplan ändras. Planens bestämmelser och beskrivning skall då utformas så att områdets karaktär enligt ovanstående punkter i allt väsentligt garanteras.

VISSA BYGGNADER

Inom dessa områden finns ett antal byggnader som, förutom sitt värde som en del av kulturmiljön, har ett egenvärde ur arkitektonisk synpunkt. I de bebyggelseinventeringar som genomförts har husen delats in i tre klasser; omistlig, värdefull och intressant. Extra varsamhet bör iakttas när det gäller förändringar av de omistliga och värdefulla byggnaderna. De intressanta byggnaderna får anses skyddade genom vad som gäller för områdena i sin helhet.

Omistliga byggnader

För de så kallade omistliga byggnaderna gäller, förutom de punkter som behandlar områdena i sin helhet, att eventuella förändringar måste ske med mycket stor hänsyn till byggnadernas egenart. De fastigheter som berörs är:

- Baldershage 39, Auravägen 9B
- Baldershage 44, Auravägen 11A
- Baldershage 51, Sveavägen 4
- Bylgia 1, Stockholmsvägen 110
- Elivågor 2, Strandvägen 33
- Idun 11, Odinvägen 8
- Midgårdsormen 8, Sveavägen 32
- Midgårdsormen 19, Midgårdsvägen 9
- Valhall 21, Stockholmsvägen 115B
- Vanaheim 13, Sveavägen 13
- Ysäter 54, Skärnsäsvägen 8

Värdefulla byggnader

För de så kallade värdefulla byggnaderna gäller, förutom de punkter som behandlar områdena i sin helhet, att eventuella förändringar bör ske med stor varsamhet. De fastigheter som berörs är:

- Baldershage 20, Strandvägen 11
- Baldershage 32, Natanel Beskows väg 4
- Bifrost 1, Dahlbergsvägen 12
- Bifrost 3, Bifroststigen 3
- Blid 2, Agnevägen 15
- Blid 3, Bragevägen 29
- Brisningamen 8, Slottsvägen 4
- Brisningamen 22, Slottsvägen 6B
- Djursholm 2:104, Henrik Palmes Alle 18
- Elivågor 11, Strandvägen 31C
- Frej 4, Östbergavägen 6
- Gefion 7, Agnevägen 5
- Glitner 9, Stockholmsvägen 116
- Idun 1, Stockholmsvägen 109
- Jotunheim 17, Germaniavägen 21
- Midgård 21, Sveavägen 26
- Midgårdsormen 11, Vendeavägen 19

- Midgårdsormen 22, Vendevägen 25B
- Midgårdsormen 24, Midgårdsvägen 1B
- Ragnarök 10, Bragevägen 17A
- Rota 1, Östbergavägen 3
- Saga 5, Lokevägen 15
- Saga 7, Stockholmsvägen 106
- Sigyn 16, Sindrevägen 8B
- Sindre 2, Sindrevägen 3
- Skuld 17, Norevägen 19
- Surt 10, Ragnaröksvägen 10
- Svitiod 26, Ynglingavägen 9A
- Svitiod 29, Ynglingavägen 15
- Tor 37, Alfhemsvägen 14A
- Tor 41, Stenbocksvägen 21B
- Vanaheim 14, Sveavägen 15B
- Ysäter 53, Skärnsäsvägen 10